

Askolassa kurkotellaan varovasti kohti onnea

ASKOLA | En muista milloin viimeksi olen lähtenyt teatterista pala kurkussa. Askolan teatterin lauantainen ensi-ilta sen nyt sinne sai aikaan, karheen tunteen ja kyneleen silmään. Anneli Heinon ohjaama ja Aino Suholan kirjoittama näytelmä *Jos ois joku* yksinkertaisesti mykisti. Kun koko näyttelijäjoukko loppukohtauksessa otti katsekontaktin yleisön suuntaan, tajusin istuvani penkissä kuin naulattu.

TEATTERI

Jos ois joku kertoo pääluottamusmiehen tehtävästä työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneestä Saarasta (Anne Koskimaa), jolle tehokkuuden ja inhimillisyyden mahdoton yhtälö on kasvattanut piikit pintaan. Näihin piikkeihin tarttuu taksiautoilija Juha (Veikko Kurki), jolla myös on omat luurangot kaapissaan. Menneiden taakan alla rakastunut pari ei uskalla ottaa ratkaisevaa askelta toisiaan kohti.

Tapahtumapaikkana on pieni kylä ja kauppahuone, jonne Saara on eläkkeelle jäätyään perustanut kahvilan. Mutta sekä kahvila että naapuritiloissa toimiva kampaamo ovat enemmänkin kulisseeja, joiden takana kyläläiset voivat purkaa salaisuuksiinsa ja tuntojaan. Ja niitä kyllä puretaan täydeltä laidalta. Katsoja saa eteensä särmikkään yhteisön, joka kiivaastakin sananvaihdosta huolimatta pitää lopulta yhtä.

– Saara lentää ympyrää vaikka yhdellä siivellä, tokaisee seksuaalisen identiteettinsä kanssa kamppaileva kampaaja Tero (Jouni Vilkki) ja kuvailee kotikylän asukkeja siipirikkojen seurakunnaksi.

– Olen väsynyt olemaan ongelma, uhoaa Birgitta Ampujan näyttelemä ylterhakas ikäihminen, joka toisaalta manaa yhteiskunnan välinpitämättömyyttä vanhuksia kohtaan, toi-

saalta yrittää sitkeästi pitää yllä ikinuoren ulkokuorta.

– Sen ainoan kerran, kun tein makaronilaatikkaa, ei ollut ketään syömässä, raivoaa Minna Lindholmin esittämä yksinhuoltajaäiti, kun tytär ystävineen (Janina Leino ja Ida Felin) on lähtenytkin kalastamaan ja vihdoin ympäriinsä haahuilun sijaan löytänyt reitin yhteisöön.

Henkilörepertuaari on laaja ja kaikilla on tärkeä rooli, vaikkakin persoonat kallistuvat liian selvästi kahteen; meuhkaaviin naisiin ja rauhallisiin miehiin. Uskoisin silti, että jokaisella meistä on jokin tarttumapinta johonkin näytelmän henkilöistä. Ja jos ei suoranaisesti samastu kehenkään henkilöön, niin ainakin ongelmat, ilot ja surut, joiden kanssa näyttämöllä painitaan, ovat tuttuja. Siinä piilee näytelmän vahvuus. Se kertoo tämän päivän niin sanotuista tavallisista ihmisistä, jotka kuitenkin eivät ole massaa, vaan nimenomaan yksilöitä pelkoi-neen päivineen. Näiden pelkojensa takia he käpertyvät suoja-kuoren alle, josta esiin kömpiminen tuottaa tuskaa.

Hatunnosto jokaiselle näyttelijälle, sillä pelissä on paljon ja siihen peliin on menty täysillä mukaan. Erityisesti Anne Koskimaan suoritus osoittaa pintaa syvemmälle ulottuvan sisäistämisen. Katsomossa tunnetila menee välillä kuin vuoristorataa, sillä naurun alla piilee paljon vakavaa ja toisaalta vakavakin saa koomisen pohjavireen.

Tämän kaltaisissa komediallisissa teksteissä minua vain vierastuttaa se, kuinka helposti toiselle voi sanoa suorat sanat, ilman että tämä juuri on moksiskaan. Aivan kuin puheenvuorot kohdistuisivat vain yleisön nauruhermoille, eivät vastaanäyttelijälle. Kaiken kaikkiaan kuitenkin Askolassa nähdään vaikuttava esitys.

Tuula Lukic

Haurasta toivoa. Juha odottaa, että Saara laittaisi jo piikit piiloon. Rooleissa Anne Koskimaa ja Veikko Kurki.